

Datum
2018-03-21

Diarienummer
2018-0008

Er referens
Fi2018/00189/RS

Finansdepartementet
Gustav Forsberg
Rättssekretariatet
fi.registrator@regeringskansliet.se

Reglering av mikrosimuleringsmodellen Fasit (Ds 2018:2)

Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) har granskat arbetsgruppens förslag med utgångspunkt i hur de bedöms påverka rättssäkerheten och effektiviteten inom socialförsäkringsområdet. ISF begränsar därför sina synpunkter till de förslag som berör ISF:s möjlighet att fullgöra sitt uppdrag.

5.1. Personuppgiftsbehandlingen i Fasit ska regleras i en särskild lag

ISF delar uppfattningen att det behövs ett tydligt lagstöd för den personuppgiftsbehandling som utförs i Fasit men kan inte tillstyrka förslaget i sin nuvarande utformning.

Det finns flera nackdelar med en reglering som, i likhet med den nu föreslagna, omfattar behandling som sker i ett specifikt statistiksystem, i stället för att utgå från och omfatta behandling för vissa ändamål hos vissa myndigheter och organisationer.

En nackdel är att det, i takt med att både systemet och SCB:s verksamhet utvecklas och ändras, uppstår oklarheter beträffande vad det lagliga stödet faktiskt omfattar, dvs. vilka uppgifter från vilka källor som lagligen får behandlas i systemet. Redan i dag är det inte helt klart om alla uppgifter hos SCB lagligen kommer att kunna föras över till Fasit och därmed omfattas av det föreslagna lagstödet.

Vidare är det oklart om den föreslagna lagen ensam kan utgöra stöd för all behandling som mottagande myndigheter utför i Fasit. En härmed sammanhängande fråga är hur den föreslagna lagen förhåller sig till registerförfattningar som kan gälla hos mottagande myndigheter. För ISF:s del finns det en oklarhet i hur den föreslagna lagen förhåller sig till det författningsförslag som lämnades i betänkandet *Inbyggd integritet inom Inspektionen för socialförsäkringen* (SOU 2014:67).

5.7.2 behandling av särskilda kategorier av uppgifter

ISF delar promemorians uppfattning att vissa känsliga personuppgifter enligt artikel 9.1 i dataskyddsförordningen – t.ex. som avslöjar etniskt ursprung, medlemskap i fackförening eller som rör hälsa – ska få behandlas i Fasit och i det urval som lämnas till användarna.

Skälen till ISF:s bedömning är att flera av de ovanstående känsliga personuppgifterna – de som indirekt berör individers hälsa, t.ex. sjukpenning, sjukersättning eller tandvård – är en förutsättning för att Fasit ska kunna användas till ett av de huvudsakliga och viktigaste ändamålen: att beräkna effekter av förändringar i bidrags- och socialförsäkringssystemen. Om ISF och vissa andra myndigheter under regeringen, t.ex. Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Tandvårds- och Läkemedelsförmånsverket ska kunna använda Fasit som verktyg för effektutvärderingar inom detta område bör de ovan nämnda personuppgifterna få behandlas i Fasit och kunna ingå i det urval av uppgifter som kan lämnas ut.

ISF delar också bedömningen att modulerna indirekt beskattning, offentliga välfärdstjänster och tandvård bör ingå i den version av Fasit som lämnas ut till samtliga användare. ISF anser att det inte finns några sakliga skäl till den rådande ordningen – d.v.s. att vissa moduler eller känsliga personuppgifter i Fasit, t.ex. offentlig konsumtion och tandvård enbart kan användas av Regeringskansliet. Denna ordning har t.ex. inneburit att ingen av de myndigheter som har i uppdrag att följa upp och utvärdera effekterna av det statliga tandvårdsstödet i praktiken kunnat använda Fasit för detta ändamål. Detta trots att Fasit i dagsläget är det enda system med sambearbetad data kring tandvårdskonsumtion och socioekonomiska bakgrundsvariabler.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektör Maria Hemström-Hemmingsson. Nicklas Korsell har varit föredragande. I beredningen har också Erik Janzon deltagit. Vid den slutliga handläggningen har chefsjurist Catarina Eklundh Ahlgren samt enhetscheferna Erik Janzon, Ola Leijon och Marie Seiboldt deltagit.

Maria Hemström-Hemmingsson
Generaldirektör

Nicklas Korsell
Forskare/utredare